

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11 5-6
Administracja 10-11 4-6

Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 79

Rok II.

GRODNO

piątek 20 marca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m na tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 6 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ atronicy 8-mi szpalowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Z sali Sądu Apelacyjnego

W Dniach 9, 10, 11 i 12 b. m. Wileński Sąd Apelacyjny w składzie Sędziów: Przewodniczący Sawicki i Asesorowie Bąkiewicz i Songajto, p. prok. Kaduszkiewicz, rozpoznawał w gmachu tut. Sądu Okręgowego, cały szereg spraw karnych. Z bardziej interesujących tutejszy ogólnie lub też mających ogólne zasadnicze znaczenie niniejszym dajemy krótkie sprawozdanie.

Sprawa Adama Nowaka

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Grodnie z dn. 28 maja b. r. został Adam Nowak skazany na 3 miesiące więzienia zato, że będąc naczelnikiem więzienia w Grodnie w latach 1920-21 popełnił szereg nadużyć. Od wyroku tego oskarżony Nowak odwołał się do Sądu Apelacyjnego, który tę sprawę rozpoznawał w dniu 10 b. m. Po zreferowaniu sprawy przez jednego z

Sędziów zabrał głos prokurator, który popierając oskarżenie domagał się zatwierdzenia wyroku Sądu Okręgowego. Obrońca oskarżonego mecenas Daniłowicz na wstępie swego ładnego i rzeczowego przemówienia przypomniał jakie wówczas były ciężkie warunki pracy oraz w jak opłakany stanie znajdowało się więzienie grodzieńskie, a terazniejszy swój stan zawdzięcza jedynie pracy i wysiłkowi p. Nowaka, a zdaniem obrońcy jest, że jeżeli rzeczywiście popełnił coś oskarżony, to popełnił nie nadużycia, lecz pewne niedokładności. Prosił więc Sąd o uniewinnienie oskarżonego, oraz o oddalenie powództwa cywilnego. Sąd po naradzie, która trwała blisko godzinę wydał wyrok zatwierdzający wyrok Sądu Okręgowego, a powództwo cywilne postanowił oddalić. Jednocześnie wykonanie kary Sąd zawiesił na 3 lata.

Garbarnia firmy O. Kosowski w Grodnie

Przed kilkoma tygodniami nastąpiło uroczyste otwarcie nowopowstałej w Grodnie przy ul. Lipowej Nr 20 garbarni p. f. Oszer Kosowski.

Na uroczystość otwarcia zaproszeni zostali przez przyjaciół firmy Kosowski, przedstawiciele sfer administracyjnych i miasteczka naszego miasta z pp. Starostą i Prezydentem na czele.

Firma O. Kosowski cieszy się sympatią i poważaniem w szerokich kołach naszego miasta prowadząc od szeregu lat olbrzymie przedsiębiorstwo młynarskie, a obecnie również i garbarnia, reprezentuje najpoważniejszy filar przemysłu naszego miasta.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, który jako wielki plus położyć należy przedstawicielom firmy na szali zasług — zakładanie nowej placówki przemysłowej na nader szeroką skalę w chwili gdy wszystko co żyje w przemyśle i handlu, niczem rtęć pod wpływem zimnego podmuchu, kurozy się maleje, ograniczając zarówno potrzeby jak własny rozmach uważając czas obecny niejako za krach beznadziejny co do zwrotu ku lepszeniu.

Uruchomienie tak poważnego przedsiębiorstwa przemysłowego będzie niejako otuchą dla ogółu w tych istotnie ciężkich czasach stanowiąc powinnym przykładem godnym naśladowania.

Zarówno przestrzeń zajęta przez firmę na rozmieszczenie przedsiębiorstwa jak budynki oraz wewnętrzne urządzenie takowego zasługuje na uwagę i kwalifikuje się w zupełności do szczegółowego opisu faktycznego stanu rzeczy, co też dla zaspokojenia ogólnej ciekawości na podstawie zebranych materiałów z prawdziwą przyjemnością czynimy.

Garbarnia Firmy „O. Kosowski” w Grodnie, przy ul. Lipowej 20 zajmuje powierzchnię 4200 mkw. własnego gruntu, z tego 1189 mkw. pod budynkami fabrycznymi, 254 mkw. pod mieszkalnymi i biurowymi, domek stróża i jadalnia robotnicza 110 mkw., magazyn (spichrz) 102 mkw., wreszcie kuźnia 24 mkw., a zatem łącznie zabudowanej przestrzeni 1189 mkw. Wraz z wydzielanymi placami 7200 mkw. jest rozporządzalnej powierzchni 11400 mkw. Cyfra to jak na miejskie sto-

unki wcale pokazna.

Budynek fabryczny wybudowany w r. 1924 dwupiętrowy, solidnie zbudowany, kryty dachem cynkowym. Wzorowe urządzenie filtrów z wolnym odpływem wód fabrycznych. Budynek kotłowy i maszynowy jednopiętrowy również w r. 1924 wybudowany mieści 1 kocioł systemu Bacoock-Wilcox 137 mkw. powierzchni ogrzewalnej, oraz stałą maszynę wmurowaną parową.

Wewnątrz garbarnia urządzona według najnowszych zdobyczy techniki, posiada własne oświetlenie elektryczne, — 36 kadzi wpuszczonych w ziemię, 4 z przepływem pary, 3 blichy, 9 bębnow, Platir i Rolmaszynę, b. obszerną suszarnię parową, młyn do mielenia kory, urządzenia automatyczne, kondensację i własne laboratorium chemiczne. Żelazne zbiorniki na wodę, automatycznie zasilane z własnej studni artestyjskiej, (miejski wodociąg w rezerwie).

Produkcja 1000 skór tygodniowo przy normalnym 8 godz. dniu pracy.

Nowozałożona fabryka skór niewątpliwie może służyć jako wzór najwyższych udoskonaleń i ulepszeń technicznych krajowego przemysłu skórzanego. Już w pierwszych dniach swego uruchomienia i rozpoczęcia produkcji fabryka ta, nie zważając na panujący w przemyśle skórzonym kryzys, zdołała dzięki niewidzianej dotąd u nas dobroci gatunku wyprodukowanych skór, w pełnym tego słowa znaczeniu uniezależnić się od jakiegokolwiek konkurencji czy to krajowej, czy też zagranicznej. Wzorowe urządzenie techniczne fabryki, ściśle połączone z ekonomizacją artykułów, używanych przy produkcji skór, jest bez porównania wyższem, niż w innych fabrykach krajowych, gdyż wszystko zbudowane zostało według ostatniego słowa techniki co też daje podstawę przypuszczenia, że nowa fabryka w najbliższej przyszłości stanie się regulatorem przemysłu skórzanego na Kresach wschodnich, a być może i w całym Kraju.

Jak się dowiadujemy fachowcy, którzy nabyli w firmie „O. Kosowski” większe transporty skór, oświadczyli co do jakości produkcji nowozałożonej fabryki co następuje: branzle, krupony (zelówka) i „Waszleder” przewyższają „dobroci” swego gatunku tego rodzaju wyroby w całej Polsce i posiadają nawet przeważające zalety względem wyrobów zagranicznych. Skóra

Anons.

Anons.

Wkrótce w kinie „Palace”
„Ojciec Sergjusz”

— w rolach gł. —

Mozzuchin, Lisienko

jest czysta od domieszek chemicznych, łatwa w robocie i nie pali stopy.

Posesja fabryczna, gmachy, oparkowanie, jednem słowem całość robiduze i nader dodatnie wrażenie czegoś co solidnie zbudowano w obliczeniu na trwałą egzystencję, opartą na matematycznych wyliczeniach korzyści jakie daje maksimum włożonego kapitału w przeciwieństwie do wszelkiej taniej t. zw. tandety obłożonej na efekt optyczny i pozorny blight. Do podobnych solidnych fundamentalnie zbudowanych przedsiębiorstw tej że firmy należy wielki młyn parowy przy ul. Listowskiego róg Rydza-Smigłego. Nie od rzeczy będzie zaznaczyć imponującą sumę podatków, zapłaconych za młyn w r. ub. która wyraża się w podatkach zł. 40.000 różnych opłatach, skarb. 9.400

Ogółem zł. 49.400

Zaznaczyć również należy, że firma Kosowski należy do liczby tych przedsiębiorstw, które stoja zawsze wszędzie pierwszych tam, gdzie mowa o kwestjach filantropijnych i społecznych. Z okazji uruchomienia garbarni firma O. Kosowski obecnie ofiarowała na rzecz L. O. P. 500 zł.

Z powodu tak znacznego rozwoju firmy życzymy jej powodzenia i dalszego rozwoju.

Dr. S. Birger

choroby dzienne

leczenie lampą kwarcową i solux

Grodno, Dominikańska 16.
Telef. 164.

Przyjmuje do 10, 12-2, 4-6.

8-10

KRONIKA

Zebrań białostoków

Dnia 15 b. m. w obronę białostockiej odbyło się zebrań Twa Dobroczyńców, na którym jednogłośnie wybrano na honorowego Prezesa Tow. ks. Biskupa Aleksandra.

Dnia 16 b. m. delegacja, składająca się z 15 osób pod przewodnictwem W. Kurbskiego, wręczyła ks. Biskupowi Aleksandemu dyplom honorowego Prezesa Tow. Dobroczyńców.

Nie wątpimy iż tym razem położony będzie kres chaosu, jaki się ostatnimi czasy daje się we znaki tej instytucji.

Zabójstwo

Posterunek P. P. w Indurze donosi, że w nocy z dnia 10 na 11 marca r. b. przy drodze prowadzącej z m. Indury, na 4 km. do wsi Żarówka Mała, gm. Indurskiej przez nieznaną sprawców została zabita kamieniami Siewerukowa Krystyna, zam. we wsi Żarówka Mała. Trup Siewerukowej znaleziono dn. 11. III. r. b. o godz. 7 rano z rozbitą głową.

Głupota czy przestępstwo

posterunek P. P. w Skidlu telefonicznie z dnia 7 marca r. b. zawiadomił tutejszą Ekspozyturę, że dnia 5 marca r. b. o godz. 7 m. 55 idący pociąg towarowy ze Skidla na 30 kil. w kierunku st. Musty najechał na gwoździe, którym przybijają się szyny do podków, a był założony między lukami szyn, lecz maszynista zatrzymał pociąg i wspomniany gwoździe zabral ze sobą. Posterunek P. P. w Skidlu zatrzymał sprawcę podłożenia gwoździa, im jest Czeżko Mikołaj, lat 17, mieszkaniec wsi Chwojułany, gm. Skidelskiej, który po ukończeniu do chodzenia zostanie oddany do Sądu grodzkiego w Grodnie.

Errata

We wczorajszym numerze wkradły się następujące omyłki zecerckie:
1) W artykule p. t. „W dniu Imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego” w drugiej szpalcie wiersz 22 winno być *Raranczy* zamiast *Barnicy*.
2) W liście p. Skąpskiego wiersz 8 i 9 winno być „*całe to cwał adze nie jest nieprawdą*” zamiast *kłamprawdą*.

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9-10 i od 4-7
Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

Z Magistratu

Magistrat m. Grodna ogłasza, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 13-go listopada 1924 r. i 14-go stycznia 1925 r. z mocą obowiązującą na rok 1925 i zatwierdzony przez Województwo Białostockie pismem z dnia 30-go grudnia 1924 r. za L. dz. SM. 2552/1, statut podatku od psów treści następującej:

STATUT

podatku od psów.

Na podstawie art. 20 Ust. 1 i art. 21 Ust. 3 Ustawy z dn. 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) Rada Miejska jednogłośnie uchwaliła wprowadzić na rzecz m. Grodna podatek od psów według następującego statutu o samodzielnym podatku komunalnym od psów.

§ 1.

Przedmiotem opodatkowania są psy, należące do mieszkańców m. Grodna.

§ 2.

Do uiszczenia podatku obowiązani są właściciele psów.

§ 3.

Od podatków wolne są:
a) szczeniata liczące mniej niż 8 tygodni,

b) jeden pies łańcuchowy do pilnowania gospodarstwa trzymany na uwięzi,

c) psy będące w posiadaniu władz państwowych lub samorządowych,

d) psy należące do przebywających w obrębie m. Grodna nie dłużej niż 4 tygodnia.

e) psy stanowiące przedmiot handlu w przedsiębiorstwie, zajmującym się sprzedażą psów.

f) psy należące do przedstawicieli państw obcych.

§ 4.

Podatek wynosi rocznie:
a) za każdego pierwszego psa, podlegającego opodatkowaniu 10 złotych.

b) za każdego drugiego psa, podlegającego opodatkowaniu 20 złotych.

c) za każdego trzeciego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 złotych.

d) za każdego następnego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 zł.

§ 5.

Podatek płatny jest jednorazowo za cały rok.

§ 6.

Wymiar podatku uskutecznia Magistrat na podstawie danych o liczbie psów, podlegających opodatkowaniu, którą właściciele tych zwierząt obowiązani są zakomunikować Magistratowi w sposób wskazany w przepisach wykonawczych do niniejszego statutu.

§ 7.

Celem kontroli podatku może Magistrat żądać od właścicieli nieruchomości przedłożenia wykazu, osób posiadających psy, podlegające opodatkowaniu.

§ 8.

Magistratowi przysługuje prawo w wyjątkowych wypadkach czynienia ulg wzgl. zupełnego zwolnienia przedmiotów od opodatkowania.

§ 9.

Zawiadomienie o wymiarze podatku następuje przez wyłożenie w lokalu Magistratu listy płatników ze wskazaniem liczby przedmiotów opodatkowania i przypadających kwot podatkowych, oraz przez publiczne obwieszczenie o wyłożeniu z oznaczeniem w nim terminu płatności podatku i środków prawnych.

§ 10.

Odwolania podlegają przepisom art. 48 i 50 Ust. z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747).

§ 11.

Niewpłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściąganie go w drodze przymusowej z deduczeniem kosztów egzekucyjnych według art. 7 oraz kar za zwłokę w wysokości 4 proc. miesięcznie w/g art. 2 Ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 78 1924 r. poz. 721).

§ 12.

Kary podlegają przepisom art. 62 - 66 Ust. z dn. 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747).

§ 13.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Magistrat.

§ 14.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą i ogłoszeniu przez Magistrat m. Grodna w sposób w danej miejscowości przyjęty.

(-) *Ed. Stepiński*
Prezydent.

(-) *Kotecki*
w/z Sekretarza.

Za zgodność *Dowgrid*
Sekretarz.

Otomanę kupię używaną niedrogo. Oferty sub „Zaraz” przyjmuje redakcja.

Zgubiono książeczkę [wojskową] wydaną przez P. K. U. Grodna na imię Saula Szlozberga.

Pianino potrzebne w dobrym stanie do kupna lub wynajęcia.

Korepetycji języków

Leczy, francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych udzielał Kraczkiewicz Puskińska № 28

Baczność! Dokąd pójść??

Codziennie od 6-ej p. p. do 11-ej wiecz.

KONCERT

w wykonaniu artystycznego duetu

skrzypiec i pianina

W CUKIERNI

St. MALESZY

Ceny zwykłe.

Na rendez-vous „do MALESZY“

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. marzec i zaległych.

Składajecie ofiary na L. O. p. P.

Premiera

Obraz najnowszej produkcji 1924 — 1925 r.

Premiera

Listy miłosne BARONOWEJ S.

Dramat małżeński
w 8 aktach
W roli głównej

MIA MAY

Kino
Saturn

Cztery noce pięknej pani

Wielki dramat w 2 serjach 10 aktach
Całość w jednym programie. W roli głównej
Oskar Beregi i Ida Koor